

vitás, hogy a NAT szerint 98-tól őskort, ókort kell tanítani a 7. osztályban. Ez a realitás a pillanatnyi jogi helyzet alapján.

Závodszy Géza: Hadd szögezzem le, hogy én jogászi szemmel nagyon alaposan végignéztem mind a törvényt, mind a NAT-ot és konzultáltam is jogászokkal, Sem az egyik, sem a másik nem azt mondja ki, hogy milyen ütemben kell haladni, és azt sem, hogy mikor kell elkezdni az egyes témaköröket, hanem azt a legkésőbbi időpontot jelöli meg, amikor a valamennyi iskola számára közös minimumot teljesíteni kell. Tehát nem sért jogszabályt az, aki az 5.-ben elkezd tanítani az ókort. Akkor sért törvényt, ha ezt még 12 éves korúaknál sem teszi meg. Függetlenül attól, hogy erről mi a véleményünk, a NAT szakít a tantervi szabályozás azon formájával, amely részletesen meghatározza az iskolai pedagógiai tevékenység szoros kapcsolódását az iskolaszervezethez, a különböző iskolatípusokhoz, osztályokhoz. Jogilag teljesen egyértelmű, hogy a NAT nem szabályoz évfolyamokat, még kevésbé szabályoz iskolaszervezetet. Ez benne van a preambulumban. Tehát nem igaz az, hogy a 7.-ben újra el kell kezdeni az őskort. Befejezheti a tanár a történelmet a 8. évfolyam végére 1990-ig, ha meg tudja tanítani a 14 éves gyerekeknek azt, ami a NAT-ban minimumkövetelményként van megjelölve. Az, hogy mi a minimum, elég nehezen értelmezhető. Nincs kötelező alapvizsga. Egyetlen egy probléma adódhat – ezt el lehet ismerni –, mégpedig az, hogy valaki a nyolcosztályos gimnáziumban a 6. évfolyam után kimarad, és öt év múlva eszébe jut, hogy alapvizsgát akar tenni. A gimnázium némi korrepetálással, egyéni foglalkozással át fogja segíteni az alapvizsgán.

Miklósi László: Az igazi kérdés, hogy amit a NAT a 7. évfolyamon 7., 8.-os kimeneti anyagként tüntet föl, teljesíthető-e előbb. Ez szakjogi kérdés, viszont a történelemtanítást alapjaiban érinti. Az említett megbeszélésen a jelenlévők, köztük mind a két tanáregyesület képviselői, az OKSZI, az OKI, a Fővárosi Pedagógiai Intézet munkatársai és mások is ebben a jogértelmezésben egyetértettek.

Száray Miklós: Az imént abból a bizonyos beidegződésből indultunk ki, és újra csak azt mondom, hogy ha a NAT-ot ilyen vagy olyan szervek így értelmezik, az mindenképpen nyomásgyakorlás az iskolák, a tanárok felé. Azt gondolom, hogy például a Történelemtanárok Egyesülete vagy a Történelmi Társulat nem szakjogászközből áll, azt kell képviselniük, amit a szakma jelentős része képvisel. Tehát hogyha ezek a tanárszervezetek azt képviselik, amit a szakjogásznak kell képviselnie, az nagyon nagy baj.

Jakab György: A NAT arról szól, legalábbis én azt szeretném benne látni, hogy alapvetően az iskolák döntsék el, hogy mit szeretnének csinálni, s azt foglalják bele a programjukba, a helyi tantervekbe. Miniszteri szinten is elhangzott, hogy ha egy iskola kijelenti, hogy nem akar NAT-szerű lenni, ezért legfeljebb a munka piacán nem fogja megállni a helyét, nem lesz kelendő, eladható az általa nyújtott bizonyítvány. Semmi egyéb nem sújtja őt. Mégis, valóban úgy látszik, az oktatásiügyi beidegződések elkezdtek abba az irányba mozdulni, hogy az eredetileg szelíd óhaj mégiscsak valamiféle kötelező érvényként működik. De a beidegződések mindig is kétoldalúak. Egyfelől valóban a vélt felső utasítások irányítanak, másfelől azonban ki is lehet azokat játszani. Egy tankönyv révén én is benne voltam az előző társadalomismereti tantervben, szükségesnek is tartottam, mégis, a saját gyakorlatomban is megtörtént, hogy amikor éppen nem tudtam befejezni a történe-